

Jaarverslag

2014

De Taalunie
in beweging

the fact that the \mathbb{Z}_2 -action is not free, the quotient space is not a manifold. The quotient space is a orbifold, which is a generalization of a manifold. The orbifold structure is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces.

The orbifold structure is also important for the study of the moduli space of Riemann surfaces. The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces.

The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces. The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces.

The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces. The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces.

The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces. The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces.

The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces. The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces.

The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces. The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces.

The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces. The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces.

The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces. The orbifold structure is a generalization of a manifold, and it is important for the study of the moduli space of Riemann surfaces.

Jaarverslag

2014

De Taalunie
in beweging

Inhoud

	Inleiding	7				
1.	Beleid en organisatie	9		4.	Taalgebruik	27
1.1	Beleid	9		4.1	Focus en doelen Taalgebruik	27
1.2	Organisatie	10		4.2	Bijdragen aan kwaliteitsvol onderwijs Nederlands	27
1.3	Financiën	12		4.3	Promotie taal en talige cultuur	29
2.	Taalbeleid	15		5.	Communicatie	31
2.1	Focus en doelen Taalbeleid	15		5.1	Focus en doelen Communicatie	31
2.2	Bestaande samenwerkingsverbanden	15		5.2	Organisatiecommunicatie	31
2.2.1	Organen van de Taalunie	15		5.3	Communicatie ten behoeve van diensten, producten en beleid	35
2.2.2	Internationale samenwerkings- verbanden	16				
2.2.3	Thematische samenwerkings- verbanden	18			Bijlage 1	37
2.3	Nieuwe samenwerkingsverbanden	18			Samenstelling van de organen van de Taalunie in 2014	
2.4	Delen van bestaande en nieuwe kennis	19				
2.4.1	Bestaande kennis	19				
2.4.2	Nieuwe kennis	19				
3.	Taalinfrastructuur	21				
3.1	Focus en doelen Taalinfrastructuur	21				
3.2	Beschrijving van het Nederlands	21				
3.3	Optimale benutting door doelgroepen en sectoren	24				
3.4	Talige ondersteuning van doelgroepen en sectoren	24				

‘De nieuwe Taalunie is
dé beleidsorganisatie
voor de Nederlandse
taal. Ze zorgt voor
meer waarde voor en
door het Nederlands.’

Inleiding

Een turbulent jaar. Zo kunnen we 2014 gerust benoemen. Een transitiejaar vol beweging. Het jaar stond in het teken van 'verbouwen met de winkel open', waarin we het fundament hebben gelegd voor 'de nieuwe Taalunie'. Hiertoe hebben we in de eerste plaats het strategisch plan uit 2013 vertaald in een helder beleidsplan voor de periode 2015-2020 *De nieuwe Taalunie*. De strategische doelstellingen zijn geconcretiseerd in nieuwe beleidsprioriteiten en operationele doelstellingen.

Om deze doelstellingen in de komende jaren te realiseren, hebben we onszelf in 2014 de nodige kritische vragen gesteld. Wat als we een bedrijf zouden zijn, wat levert de Taalunie dan op? Hoe halen we een zo groot mogelijk rendement uit wat we doen? Wie of wat moeten we daarvoor zijn? Wanneer vinden wij, en belangrijker, wanneer vinden belanghebbenden en taalgebruikers dat we waarde toevoegen? En wat vraagt dit ten slotte van de inrichting van de organisatie?

Een belangrijke conclusie is dat we in de komende jaren de maatschappelijke relevantie moeten aantonen van de Taalunie. Ons werk moet meer waarde bieden. Dat vereist dat we nauw en efficiënt aansluiten bij wat er speelt in de buitenwereld. We gaan meer vraaggericht te werk. Onze nieuwe rol is minder uitvoerend en meer beleidsmatig. We adviseren overheden op het gebied van taal. Als makelaar verbinden we relevante partijen binnen het taalgebied, maar ook breder, in Europees verband. Naast de bestaande paden van taal, onderwijs, cultuur en wetenschap, betreden we nieuwe paden, zoals welzijn, innovatie en economie. In 2014 hebben we de eerste stappen in deze nieuwe aanpak gezet.

Om dit nog beter te kunnen doen, hebben we in 2014 flink geïnvesteerd in een nieuwe organisatiestructuur. De drie beleidsprioriteiten zijn ingedeeld in de nieuwe inhoudelijke afdelingen: Taalbeleid, Taalinfrastructuur

en Taalgebruik. Elke afdeling heeft een eigen afdelingshoofd. Daarnaast is een aantal organisatieprocessen geoptimaliseerd. Op het gebied van personeelsbeleid zijn een nieuw functiehuis en functieprofielen ontwikkeld. Het financiële beleid is versimpeld en efficiënter gemaakt. Op het vlak van ICT zijn diverse interne systemen geïntegreerd in één digitale werkomgeving. Kennis en informatie kunnen zo veel gemakkelijker worden opgeslagen en uitgewisseld. Tot slot heeft de afdeling Communicatie een wezenlijke slag gemaakt naar een zichtbare Taalunie waarvan duidelijk is wat ze doet en waar ze voor staat.

De Taalunie kreeg in 2014 ook de opdracht om te bezuinigen. Dit hielp ons focus aan te brengen in onze activiteiten. Vanuit onze nieuwe visie hebben we gekeken naar onze activiteiten. Wat blijven we doen, wat doen we niet langer? Waartoe doen we wat, en op welke wijze? In de praktijk betekent dat activiteiten versmallen, verleggen maar soms ook verbreden. We doen minder. Datgene wat we doen, heeft echter een veel grotere impact en rendement.

Kortom, de basis is gelegd in 2014. Nu mogen we het in 2015 echt gaan laten zien. We hebben een enorm potentieel aan kennis, enthousiasme en betrokkenheid in huis. We kunnen de combinatie van die drie aspecten echter nog beter benutten. Naast het verder ontginnen van ons inhoudelijke kapitaal, mag de komende jaren ook ons menselijke kapitaal verder gaan renderen.

Geert Joris
Algemeen secretaris Nederlandse Taalunie
maart 2015

Visie en missie Taalunie

Taal schept kansen. De Taalunie stimuleert mensen en maatschappelijke sectoren om het Nederlands optimaal te benutten. Dat doet ze door:

- de betrokken overheden te adviseren over het Nederlands;
- het Nederlands te beschrijven en beschikbaar te stellen;
- het gebruik van het Nederlands in maatschappelijke sectoren te bevorderen;
- gebruikers van het Nederlands binnen en buiten het taalgebied te ondersteunen;
- het Nederlands en de Nederlandstalige cultuur wereldwijd uit te dragen.

Hiervoor ontwikkelt de Taalunie proactief beleid, producten en diensten. Zo blijft het Nederlands een aantrekkelijke en levendige taal, zowel binnen als buiten het taalgebied.

Hoofdstuk 1

Beleid en organisatie

1.1 Beleid

2014: overgang naar de nieuwe Taalunie

Sinds 1980 zet de Taalunie zich vanuit haar academische deskundigheid in voor goed taalgebruik en voor het belang van het Nederlands. Belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen stellen inmiddels echter andere eisen aan een taalorganisatie als de Taalunie. Om hierop in te kunnen spelen, was de Taalunie toe aan een duidelijke verandering: een nieuwe missie en rol en een frisse en zakelijkere blik op het beleid. Gesteund door een expliciete opdracht hiertoe van het Comité van Ministers zijn deze nieuwe missie en koers in 2013 geformuleerd in een nieuw strategisch plan: *Taal schept kansen*.

Het jaar 2014 vormde een transitiejaar. Het was een jaar waarin de Taalunie volop in beweging was. Concretisering van nieuw beleid voor 2015-2020 in doelstellingen, evaluatie van het waarom van bestaande activiteiten, continuering van activiteiten en investering in de nieuwe inrichting van de Taalunie kleurden de agenda.

Beleidsdag 2014

In mei 2014 heeft de Taalunie een beleidsdag georganiseerd als opmaat naar het nieuw beleidsplan. Ambtenaren, kabinets- en beleidsmedewerkers uit

Nederland en Vlaanderen uit de sectoren onderwijs, cultuur en wetenschap en uit nieuwe sectoren, zoals welzijn, economie en innovatie, werden bijeengebracht rondom vragen als: Hoe kan de Nederlandse taal mensen helpen om deel te nemen aan de maatschappij? Waar kan het Nederlands ondersteunend zijn in ander beleid? Op welke wijze kan de Taalunie samenwerken met relevante partijen in het veld? De beleidsdag gaf de Taalunie input voor het nieuwe beleidsplan en de operationele doelstellingen. De dag bracht ook een aantal specifieke wensen aan het licht. 'Meten is weten' werd als belangrijke behoefte benoemd. De Taalunie pakt dit in 2015 op, bijvoorbeeld in periodiek onderzoek over de *Staat van de Taal*. Zie voor meer informatie 2.4.2.

Beleidsplan 2015-2020: de nieuwe Taalunie

De Taalunie heeft in 2014 het strategisch plan *Taal schept kansen* vertaald in een helder nieuw beleidsplan voor 2015-2020: *De nieuwe Taalunie*. De nieuwe Taalunie is dé beleidsorganisatie voor de Nederlandse taal. Ze zorgt voor meer waarde voor en door het Nederlands. De vijf strategische doelstellingen uit 2013 zijn geconcretiseerd in drie nieuwe beleidsprioriteiten en zeven inhoudelijke operationele doelstellingen. Op basis daarvan heeft de Taalunie in 2014 al gerichte keuzes gemaakt in de veelheid aan activiteiten uit het voormalige *Meerjarenbeleidsplan*

2013-2017. Vanuit vragen als ‘waarom en waartoe doen we zaken?’ en ‘op welke manier doen we dat het beste?’, zijn activiteiten geschrapt, omgevormd en zijn nieuwe activiteiten opgestart. De activiteiten zijn ondergebracht onder de operationele doelstellingen bij de drie nieuwe beleidsprioriteiten: Taalbeleid, Taalinstructuur en Taalgebruik. In 2014 heeft de Taalunie al zo veel mogelijk volgens het nieuwe beleid gewerkt of heeft ze hiertoe voorbereidingen getroffen. In 2015 worden de doelstellingen nog scherper geformuleerd.

Meer slagkracht, resultaat en rendement

De nieuwe Taalunie mag meer impact, ambitie en meerwaarde gaan laten zien. Onder de hoofdstukken van de beleidsprioriteiten leest u hoe de Taalunie dat voor elke prioriteit vorm geeft en welke stappen ze daartoe in 2014 heeft gezet. Om de Taalunie als organisatie meer slagkracht te geven, heeft de Taalunie in 2014 een aantal grote interne optimalisaties doorgevoerd. Meer informatie hierover leest u in de volgende paragrafen onder 1.2 Organisatie.

1.2 Organisatie

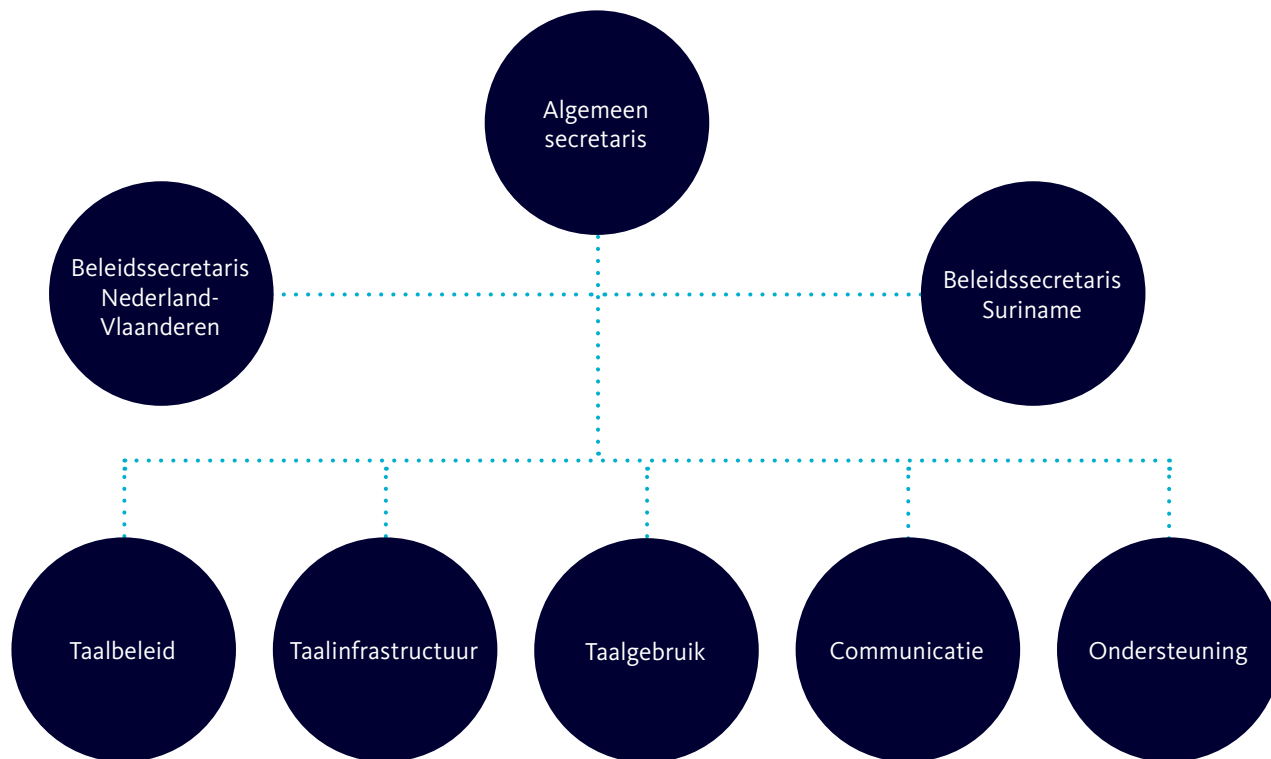
Een nieuwe organisatiestructuur

Eind 2013 is het organogram van het Algemeen Secretariaat van de Taalunie gewijzigd. De Taalunie kent nu drie inhoudelijke afdelingen (volgens de nieuwe beleidsprioriteiten) - Taalbeleid, Taalinstructuur en Taalgebruik – en twee ondersteunende afdelingen - Communicatie en Ondersteuning (Secretariaat, Financiën, Personeelsbeleid en Bedrijfsprocessen). De afdelingen Taalbeleid en Taalgebruik kennen elk een eigen afdelingshoofd. De afdeling Taalinstructuur wordt op dit moment waargenomen door deze twee afdelingshoofden. De afdelingen Communicatie en Ondersteuning kennen ook elk een eigen afdelingshoofd. De afdelingshoofden en de beleidssecretaris voor Nederland en Vlaanderen vormen samen met de algemeen secretaris van de Taalunie het managementteam.

Inhoudelijke bezuinigingen

In 2015 dient de Taalunie globaal 1,9 miljoen euro aan kosten te besparen. De Taalunie heeft deze bezuiniging

Organigram

voorbereid in 2014. In de eerste plaats zijn niet-kerntaken afgestoten. Het Erasmus Taalcentrum in Jakarta, bijvoorbeeld, is terug overgedragen aan de Nederlandse overheid (besparing 450.000 euro). De Taalunie heeft immers nergens in de wereld eigen cursuscentra voor het Nederlands. Om voldoende slagkracht te houden, heeft de Taalunie vervolgens focus aangebracht in haar activiteiten. Daarbij is, geheel in lijn met de nieuwe visie, geschrapt in de activiteiten (besparing 550.000 euro). Vervolgens is het Algemeen Secretariaat gereorganiseerd (besparing 500.000 euro). Tot slot wordt ook van het Instituut voor Nederlandse Lexicologie (INL) een naar verhouding zelfde bezuiniging verwacht (besparing 400.000 euro).

Personele bezuinigingen en personeelsbeleid

Na de integratie van het Taaluniecentrum Nederlands als Vreemde Taal in het Algemeen Secretariaat bestond de formatie van het Algemeen Secretariaat medio 2014 uit 45 medewerkers (zie 4.2). Om de personeelskosten relatief niet te veel te laten stijgen op de begroting, bleek de totale bezuiniging van 1,9 miljoen euro niet te realiseren zonder een reorganisatie van het Algemeen Secretariaat. Hierbij werd een aantal medewerkers boventallig. Dankzij een akkoord tussen de algemeen secretaris en de personeelsvertegenwoordiging is dit proces in goede verstandhouding afgerond. Een aantal medewerkers dat de organisatie de afgelopen tijd heeft verlaten, is niet vervangen. Met een aantal medewerkers zijn afspraken gemaakt om de organisatie op korte termijn te verlaten. Voor de overige medewerkers heeft de Taalunie nieuwe functies ingevoerd die passen bij het nieuwe beleid. De reorganisatie van het Algemeen Secretariaat is dus in functie gesteld van de inhoudelijke en organisatorische vernieuwing van de Taalunie. Per 1 maart 2015 bestaat de formatie van het Algemeen Secretariaat uit 36 medewerkers.

Nieuw functiehuis en functieprofielen

De Taalunie heeft in 2014 een nieuw functiehuis en functiebeschrijvingen gemaakt. De belangrijkste verschuiving in de functies is die van de rol van (senior) projectleider naar (senior) adviseur. Projectleiders die voorheen projectmatig werkten, zijn nu adviseurs op het gebied van beleid. Daarnaast verschuiven medewerkers in hun werk van taakgericht naar doel- en resultaatgericht, van inspanningsverplichting naar resultaatsverbintenis en naar meer creativiteit en ondernemerschap.

De algemeen secretaris stuurt twee beleidssecretarissen aan: één voor Nederland en Vlaanderen, gedetacheerd vanuit het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en één in Suriname, ter

beschikking gesteld door het Surinaamse Ministerie van Onderwijs en Volksontwikkeling. De nieuwe organisatiestructuur van de Taalunie kent vijf afdelingen. Elke afdeling kent een eigen afdelingshoofd. Een plek stond eind 2014 nog open. Onder de inhoudelijke afdelingen vallen de functies: beleidsmedewerker, adviseur en senior adviseur. Onder de afdeling Ondersteuning vallen de functies: medewerker, specialistisch medewerker en senior medewerker. Onder de afdeling Communicatie vallen de functies: communicatiemedewerker, communicatieadviseur en senior communicatieadviseur.

Er zijn nu drie functieniveaus onder elke afdeling. Dit vergroot de mobiliteit op de middellange termijn. De nieuwe functieprofielen zijn beschreven in generieke en specifieke aspecten:

- generieke aspecten zijn doelstellingen en competenties die bij de functie horen;
- specifieke aspecten zijn rolbeschrijvingen, vaardigheden en vereisten die bij de functie horen.

De Taalunie heeft de functieprofielen in de reorganisatie gebruikt om tot een nieuwe formatie te komen. De medewerkers zijn daarvoor niet geselecteerd op competenties, maar wel op rol. De competenties zijn immers niet eerder gevraagd aan de huidige medewerkers, dus het was niet legitiem om dat nu wel te doen. In 2015 en verder wordt er voor elke medewerker een persoonlijk ontwikkelplan opgesteld op basis van de nieuw of verder te ontwikkelen competenties. Dit sluit ook goed aan bij de mobiliteit van medewerkers. Tevens worden voor elke medewerker in 2015 doelstellingen en KPI's vastgesteld.

De zin van de Taalunie

Het Nederlands is een officiële taal in Nederland, België (Vlaanderen en Brussel) en Suriname, en op Aruba, Curaçao en Sint-Maarten. Maar liefst 24 miljoen mensen spreken Nederlands. Voor al die mensen speelt de taal een belangrijke rol: ze maakt deel uit van hun identiteit en cultuur en biedt hen kansen binnen hun samenleving en daarbuiten. De Taalunie is dé beleidsorganisatie die het Nederlands ondersteunt.

Optimalisatie bedrijfsprocessen

In het licht van meer slagkracht heeft de Taalunie in 2014 diverse bedrijfsprocessen geoptimaliseerd. Er is hard gewerkt aan een nieuwe digitale werkomgeving voor alle medewerkers van de Taalunie. De voorheen verschillende interne systemen zijn vervangen door één systeem, Sharepoint. In dit systeem wordt informatie opgeslagen, geregistreerd en geïntegreerd waardoor kennis en informatie gemakkelijk kunnen worden uitgewisseld.

Daarnaast is er een nieuw systeem, Synergy, ingevoerd voor de automatisering van de financiële en de reguliere administratie. In de financiële module kunnen facturen bijvoorbeeld in het systeem worden geaccordeerd en zijn controles beter ingebouwd. In de HRM-module wordt de personeelsadministratie volledig gedigitaliseerd. De nieuwe functieprofielen worden hierin geïntegreerd. Zo kan er worden toegewerkt naar een strategisch personeelsbeleid. Daarnaast geeft het systeem medewerkers meer inzicht in de eigen personeelsdossiers en informatie over arbeidsvoorwaarden.

In 2014 zijn de nieuwe systemen ingevoerd. In 2015 kunnen de medewerkers ermee aan de slag.

Tot slot zijn er in 2014 diverse sessies gehouden voor de Taaluniemedewerkers rondom het bestaansrecht, de identiteit en de kernwaarden van de Taalunie. Zie ook hoofdstuk 5. Om de optimalisatie van de bedrijfsprocessen te kunnen financieren, hebben de overheden hiertoe in 2014 eenmalig middelen toegekend.

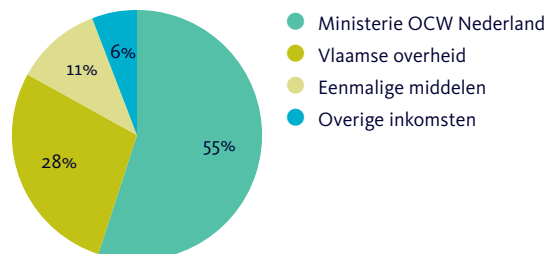
1.3 Financiën

Efficiënt Financieel Beheer

In 2014 heeft de Taalunie de Regeling Financieel Beheer aangepast, waardoor de financiële cyclus eenvoudiger en sneller kan verlopen. De financiële jaarrekening zal voortaan in het voorjaar in plaats van in juni aan het Comité van Ministers worden voorgelegd, waardoor er sneller kan worden bijgesteld. De transparantie in de financiële processen neemt hierdoor toe.

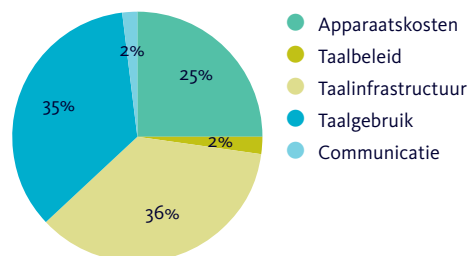
In lijn met deze aanpassing heeft de algemeen secretaris tijdens de najaarsvergadering van het Comité van Ministers een herziene begroting voor 2014 voorgelegd. Om deze begroting te kunnen vergelijken met de begroting voor 2015, is de indeling alvast vervangen door de nieuwe indeling in inhoudelijke beleidsprioriteiten en afdelingen.

Inkomsten

De totale inkomsten bestaan uit de bijdragen van de verdragspartijen, zijnde € 6.637.000 (Nederlands Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) en € 3.318.500 (Vlaamse overheid), aangevuld met € 1.270.500 aan eenmalige middelen voor optimalisatie van werking en organisatie (te besparen middelen vanaf 2015) en € 750.000 aan overige inkomsten, inclusief royalty's. De jaarlijkse bijdragen van de Surinaamse overheid worden in de begroting opgenomen als pro memorie en financieren de personele kosten voor de detachering van de lokale Taaluniemedewerker.

Uitgaven

De totale uitgaven bestaan uit € 2.959.000 aan apparaatskosten (personeelskosten, materiële kosten en projectkosten van het Algemeen Secretariaat) en € 9.017.000 aan werkingskosten (inhoudelijke afdelingen en Communicatie). Om meer inzicht te geven in de werkelijke apparaatskosten, worden de personeelskosten vanaf 2014 niet meer doorbelast naar interne projecten. Hieronder staat een uitsplitsing van de werkingskosten volgens de inhoudelijke afdelingen en Communicatie.

Uitgaven

Apparaatskosten	€ 2.959.000
Taalbeleid	€ 232.000
Taalinfrastructuur	€ 4.270.000
Taalgebruik	€ 4.230.000
Communicatie	€ 285.000

Extra inkomsten

De Taalunie kreeg in 2013 van het Comité van Ministers de opdracht om, in aanvulling op de bijdragen van de overheden, te zoeken naar alternatieve financiering. Door zelf aanvullende middelen te genereren, kan de Taalunie extra activiteiten uitvoeren die bijdragen aan de realisatie van de doelen. Ze doet dat op drie manieren:

1. 'de hand ophouden' ofwel fondsenwerving;
2. 'de handen in elkaar slaan' ofwel publiek-private samenwerking: de Taalunie brengt hiertoe partijen en middelen bijeen;
3. 'de handen uit de mouwen steken' ofwel marktwerking: dit scenario is vanaf 2014 onderzocht en wordt in 2015 opgepakt.

In 2013 en 2014 zijn de eerste stappen op deze drie wegen gezet. Voorbeelden leest u terug onder de beleidsprioriteiten.

‘Als je aandacht
besteedt aan taal,
heb je een krachtig
middel in handen om
de doelen in je leven
te bereiken.’

Ludo Permentier

Hoofdstuk 2

Taalbeleid

2.1 Focus en doelen Taalbeleid

De Taalunie kent twee overkoepelende doelstellingen in de beleidsprioriteit Taalbeleid:

1. investeren in bestaande en nieuwe samenwerkingsverbanden;
2. delen van bestaande en nieuwe kennis.

De Taalunie adviseert in Nederland, Vlaanderen, Suriname en internationaal over beleid dat het Nederlands als taal levendig houdt. Een belangrijke taak hierbij is het samenbrengen van relevante organisaties op het gebied van taal. Door krachten te bundelen, kan er een effectiever beleid worden gevoerd voor het Nederlands met een groter draagvlak. De Taalunie pakt hierin haar coördinerende rol op, binnen het taalgebied, maar ook in Europees verband. Daarnaast zet de Taalunie haar kennis over het Nederlands in voor maatschappelijke uitdagingen en voor de betrokken overheden. In 2014 heeft de afdeling Taalbeleid al zo veel mogelijk in lijn met bovenstaande doelen gewerkt, ook al gaat het nieuwe beleidsplan pas vanaf 2015 in. U leest hierna de belangrijkste activiteiten en bewegingen uit 2014.

2.2 Bestaande samenwerkingsverbanden

2.2.1 Organen van de Taalunie

Comité van Ministers

Belangrijke onderwerpen van debat en besluit in 2014 in het Comité van Ministers vormden de bezuinigingen, het nieuwe beleidsplan, de nieuwe doelen en prioriteiten en de inrichting van de Taalunie. Daarnaast heeft het Comité van Ministers besluiten genomen over de onderbrenging van de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren bij de Koninklijke Bibliotheek (zie 3.2), de jury van de Prijs der Nederlandse Letteren, het loskoppelen van de Regeling Financieel Beheer van het Jaarverslag (zie 1.2) en de omvorming van het Instituut voor Nederlandse Lexicologie naar het Instituut voor de Nederlandse Taal (zie 3.2). Tot slot heeft het Comité van Ministers zich enthousiast getoond over het nieuw opgestelde jongerenbeleid, dat in 2015 verder wordt opgepakt.

De integrale besluiten van het Comité van Ministers zijn te lezen op de website van de Taalunie: <http://taalunie.org/organisatie/comite-van-ministers/besluiten>.

Waarom is het Nederlands belangrijk?

- Het Nederlands vormt onze culturele identiteit en zorgt voor binding in het taalgebied.
- Het Nederlands biedt mensen de kans om optimaal deel te nemen aan het culturele, maatschappelijke en economische leven. Een goede taalbeheersing vergroot sociale en professionele kansen, voor mensen van wie het Nederlands de moedertaal is én voor nieuwkomers uit andere taalgebieden.
- Het Nederlands zorgt binnen verschillende sectoren voor economische of maatschappelijke meerwaarde. Dezelfde taal spreken, is een voorwaarde voor goed contact tussen bijvoorbeeld de overheid en haar burgers, medici en patiënten, docenten en leerlingen, specialisten bij bedrijven en wetenschappers.
- Het Nederlands verbindt het eigen taalgebied met de wereld. Mensen en bedrijven in het buitenland die iets met het Nederlands hebben, zijn eerder geneigd om samen te werken met bedrijven binnen het taalgebied en zullen eerder producten van deze bedrijven kopen en verder verspreiden.
- Elke taal – dus ook het Nederlands – heeft een intrinsieke waarde. Het Nederlands vergroot de ‘talige biodiversiteit’ en is in die zin een verrijking van de meertalige wereld.

Interparlementaire Commissie

De Interparlementaire Commissie (IPC) werd in september 2014 opnieuw samengesteld. Ook voor de IPC stond 2014 in het teken van de bezuinigingen van de Taalunie. De IPC-leden hebben in dit licht de Taalunie in samenhang met andere organisaties van Nederlands-Vlaamse samenwerking bekeken. Daarnaast is het nieuwe beleidsplan gepresenteerd in de IPC.

Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren

Het Algemeen Secretariaat en de Raad hebben elkaar in 2014 meer opgezocht. Waar nodig, boden de beleidsmedewerkers van het Algemeen Secretariaat op inhoudelijk vlak ondersteuning aan de Raad, bijvoorbeeld bij veldverkenningen. De Raad op zijn

beurt toonde zich een betrokken partner bij de vernieuwingen in het Algemeen Secretariaat, het vaststellen van de beleidsprioriteiten en de verdere invulling hiervan. De beleidsontwikkeling gebeurt nu nog meer in samenhang. Deze hernieuwde verbinding draagt bij aan de vorming en uitstraling van één Taalunie.

Raadsadvies Nederlands in het Hoger Onderwijs

De Raad heeft in 2014 een advies over taalvaardigheid van studenten in het hoger onderwijs geschreven. De Raad pleit voor structureel taalvaardigheidsbeleid in het hoger onderwijs. Taalvaardigheid ligt immers aan de basis van de academische vaardigheden die in de 21ste eeuw van studenten mogen worden verwacht, zoals creativiteit, kritisch denken en probleemoplossend vermogen. Ter voorbereiding van het advies zijn een literatuurstudie en twee casestudies uitgevoerd over taalvaardigheidsbeleid in het hoger onderwijs in Nederland en Vlaanderen. Daarnaast is het veld om advies gevraagd en is er een bijeenkomst georganiseerd rondom essentiële vragen over taalbeleid en taalvaardigheidsonderwijs met beleidsmensen en mensen uit de onderwijspraktijk. Toen het advies eenmaal was opgesteld, zijn gesprekken gevoerd met bestuurders en vertegenwoordigers van koepelorganisaties om draagvlak te creëren. Een aantal bestuurders heeft zich positief over het advies uitgelaten. Diverse opleidingen hebben zich bereid verklaard proefprojecten te gaan draaien. Met deze aanpak is het volledige krachtenveld voor dit thema benut en heeft de Taalunie veel ambassadeurs gevonden voor de kwestie. Het advies wordt begin 2015 aangeboden aan het Comité van Ministers.

Een overzicht van de leden van het Comité van Ministers, de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren en de Interparlementaire Commissie vindt u in bijlage 1.

2.2.2 Internationale samenwerkingsverbanden

Samenwerking met Suriname en Caribisch gebied

Het Algemeen Secretariaat wil de financiering voor de samenwerking met Suriname en het Caribisch gebied meer integreren in de reguliere activiteiten van de Taalunie. Op dit moment zijn hiervoor nog aparte middelen voorzien. Het Algemeen Secretariaat streeft naar een volwaardiger partnerschap en een proactieve samenwerking. In 2014 besprak het Secretariaat met de Raadscommissie Suriname bij welke activiteiten Suriname wenst aan te sluiten en welke behoeftes Suriname heeft die nu niet zijn voorzien. De Raadscommissie is tevens gevraagd na te denken over hoe zij de samenwerking op het vlak van literatuur en

Kinderboeken- festival in Suriname

literaire prijzen ziet. Indien er in Suriname of het Caribisch gebied aanvullende behoeftes zijn, dan kunnen er bijvoorbeeld ook extra middelen en mensen worden geïnvesteerd om deze behoeftes in te vullen.

Advies Nederlands in het Caribisch gebied

Het Algemeen Secretariaat is door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in 2014 gevraagd een advies uit te brengen over het Nederlands in Caribisch-Nederland (Bonaire, Saba en Sint-Eustatius) en de positie van het Nederlands als instructietaal. De Taalunie schrijft als dé beleidsorganisatie van het Nederlands dit advies en stelt kennis en expertise over het thema beschikbaar. Het is vervolgens aan Nederland om daar activiteiten te ontplooiën. Staatssecretaris Dekker heeft het advies overgenomen. Zie 4.2 voor meer informatie.

Surinaams- en Caribisch-Nederlands in het Groene Boekje

In 2014 is er hard gewerkt aan de verzameling en beschrijving van het Surinaams-Nederlands en het Caribisch-Nederlands. In het nieuwe *Groene Boekje* dat in 2015 verschijnt, wordt een grotere selectie Surinaams- en Caribisch-Nederlandse woorden opgenomen.

Leesbevordering in Suriname

De Taalunie was in 2014 in Suriname aanwezig met haar stand op het kinderboekenfestival. Het kinderboekenfestival is het grootste evenement rondom

kinderboeken in Suriname. Kinderen konden in de stand leerzame taalspelletjes doen die zorgden voor plezier in taal. De Taalunie ondersteunde in 2014 tevens het leesbevorderingsproject de voorleeskampioenschappen in Suriname. Aan de Raadscommissie Suriname is gevraagd hoe zij deze activiteiten ziet in het licht van het nieuwe beleid.

Samenwerking met Zuid-Afrika

De Taalunie heeft de samenwerking met Zuid-Afrika in 2014 op twee manieren vormgegeven. Binnen een gemeenschappelijk programma op het gebied van taal- en spraaktechnologie werden projecten gefinancierd tussen het Taaluniegebied en Zuid-Afrika. Dit programma kent een looptijd vanaf 2012. Jaarlijks worden nieuwe concrete afspraken gemaakt, zo ook in 2014. De projecten die gefinancierd worden, bouwen voort of sluiten aan bij eerder onderzoek. Hierdoor leveren resultaten steeds meer rendement op.

Tevens is er in 2014 tijdens een Nederlands-Vlaams-Zuid-Afrikaans overleg kennis en expertise uitgewisseld op het vlak van taaladvies. De Commissie Afrikaans wenst een taaladviesdienst te ontwikkelen voor het Afrikaans. Een expertise die vervolgens weer kan worden ingezet voor de andere talen van Zuid-Afrika.

De Taalunie heeft tot slot aan de nieuwe Zuid-Afrikaanse ministers van Kunsten en Cultuur gevraagd

welke mogelijkheden zij in 2015 zien voor samenwerking op het gebied van meertaligheidsbeleid en op het vlak van de creatieve industrieën. Op deze wijze kunnen de Taalunie en Zuid-Afrika elkaar toegang geven tot elkaars markten en informatie en expertise uitwisselen.

2.2.3 Thematische samenwerkingsverbanden

Rapport Taaluniecommissie Digitaal Erfgoed

In 2014 verscheen in opdracht van de Taaluniecommissie Digitaal Erfgoed het rapport *Lessen voor de toekomst uit Vlaamse en Nederlandse digitaal erfgoed-projecten*. De Commissie Digitaal Erfgoed werd door het Comité van Ministers ingesteld als gevolg van het advies van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren *Waardeer Samenwerking - Advies over Nederlands-Vlaams beleid voor het duurzaam beheren, behouden en beschikbaar stellen van Nederlandstalig digitaal erfgoed*. In opdracht van de commissie is een aantal grote digitaliseringprojecten in Nederland en Vlaanderen onder de loep genomen. Waarom zijn deze projecten bijvoorbeeld niet Nederlands-Vlaams opgezet? Wat zijn de voorwaarden om dit wel te kunnen doen en welke voordelen heeft dit? Welke lessen kunnen we leren uit deze grote projecten? De lessen worden in 2015 omgezet in aanbevelingen voor het Comité van Ministers. In toekomstige projecten kan de Nederlands-Vlaamse samenwerking worden versterkt.

Nederlands-Vlaamse samenwerking landelijke digitale bibliotheek

In een door het Comité van Ministers opgestelde werkgroep onderzoeken Nederland en Vlaanderen samen hoe Nederlandstalige e-boeken kunnen worden ontwikkeld en ontsloten. Het doel is verkennen of, en zo ja, voor welke aspecten Nederland en Vlaanderen hun inspanningen op dit vlak op elkaar kunnen afstemmen. In 2014 heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden waarin het Vlaamse Bibnet en het Nederlandse Bibliotheek.nl (BNL) informatie over de digitale bibliotheek in eigen land hebben uitgewisseld en aanknopingspunten voor samenwerking hebben onderzocht. Tevens is er een Engelstalig 'benchmark'-rapport opgeleverd over het uitlenen van e-boeken in andere landen en wat we daarvan in Nederland en Vlaanderen kunnen leren.

2.3 Nieuwe samenwerkingsverbanden

Verbreding van de beleidsmatige samenwerking in Europese verbanden

Tijdens de beleidsdag 2014 is de Taalunie gevraagd de Nederlands-Vlaamse samenwerking voor het Nederlands in Europese verbanden in een breder beleidskader te plaatsen. Op dit moment is de Taalunie lid van de European Federation of National Institutions for Language (EFNIL) en

Beleidsdag 2014

werkt de Taalunie samen met culturele instellingen als de European Union National Institutes for Culture (EUNIC). In 2014 heeft het Algemeen Secretariaat deelgenomen aan de jaarlijkse conferentie van EFNIL over het Engels als instructietaal in het hoger onderwijs (zie ook het Raadsadvies 2.2.1). Daarnaast heeft het Algemeen Secretariaat toenadering gezocht tot het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (Vleuva), om zich sneller en gericht over Europees beleid te laten informeren. In 2015 wordt toegewerkt naar een partnerschap met Vleuva.

Samenwerking met het maatschappelijk middenveld op het gebied van taal

De Taalunie zoekt de verbinding op en gaat het gesprek aan met het maatschappelijk middenveld op het vlak van taal in Nederland en Vlaanderen. Deze dialoog draagt bij aan wederzijds respect, begrip en steun. Deze dialoog leidt ook tot inspiratie en concrete samenwerking, bijvoorbeeld een taalcongres in 2015 samen met middenveldpartijen in het Vlaams Parlement.

In 2014 was er veel aandacht voor de petitie *Nederlands Vanzelf Sprekend*. Verantwoordelijken in onder meer media en politiek werden met deze petitie opgeroepen de standaardtaal blijvend uit te dragen. Ruim 5.000 mensen ondertekenden de petitie en ze werd door de initiatiefnemers, de Actiegroep Nederlands, formeel overhandigd aan de Taalunie. De Taalunie zag de petitie als een uitgestoken hand en heeft deze namens Nederland en Vlaanderen aangenomen. De petitie ging uit van de overtuiging dat mensen taal nodig hebben om hun talenten te ontwikkelen en daarmee bij te dragen aan het eigen welzijn en dat van de gemeenschap. Daarvoor biedt het Standaardnederlands in Nederland en Vlaanderen de beste kansen. De Taalunie is het daar volkomen mee eens en onderschrijft het belang van de taaleenheid van Nederland en Vlaanderen. Ze ziet oppervlakkige regionale verschillen echter niet als een bedreiging voor de standaardtaal. Die staan de taaleenheid niet in de weg. De algemeen secretaris heeft de visie van de Taalunie toegelicht en blijft in dialoog met de Actiegroep Nederlands over het Nederlands en de standaardtaal in diverse maatschappelijke domeinen.

In 2014 verscheen in het tijdschrift *VVL-Ideeën* een kritisch artikel over het beleid van Nederland en Vlaanderen op het gebied van de Nederlandse taal. In reactie hierop gaf de Taalunie een uitvoerige toelichting op haar beleid via haar website.

2.4 Delen van bestaande en nieuwe kennis

2.4.1 Bestaande kennis

De Taalunie als kwaliteitsinstituut

De Taalunie is dé beleidsorganisatie voor het Nederlands. Ze wil het beleid op overzichtelijke wijze aanbieden aan mensen, organisaties, en overheden, binnen het taalgebied en daarbuiten. Daarnaast wil de Taalunie inspirator en aanjager zijn van het maatschappelijk debat over taal. Ter versterking en ondersteuning hiervan, brengt de Taalunie kennis en expertise bijeen in een organisatiebreed kenniscentrum in lijn met de drie beleidsprioriteiten. De Taalunie gaat het kenniscentrum opbouwen met behulp van het nieuwe interne programma Share-Point. Dit programma is in 2014 ingevoerd. In 2015 kunnen de Taaluniemedewerkers er concreet mee aan de slag. Als het kenniscentrum is opgebouwd, is de volgende stap de kennis en expertise op een toegankelijke wijze ontsluiten.

2.4.2 Nieuwe kennis

De Staat van de Taal

De Taalunie gaat periodiek onderzoek laten uitvoeren naar de positie van het Nederlands in verschillende maatschappelijke domeinen, de *Staat van de Taal*. Hoeveel Nederlands wordt er bijvoorbeeld op de werkvloer gesproken? Hoeveel studenten leren Nederlands in het buitenland? Neemt het aantal Nederlandstalige romans toe of af? Het is de bedoeling dat de *Staat van de Taal* een signalerende functie heeft en het maatschappelijk debat stimuleert. De gegevens wijzen de maatschappij en beleidsmakers op terreinen waarop het Nederlands extra steun nodig heeft. In 2014 heeft het Algemeen Secretariaat voorbereidingen getroffen om de *Staat van de Taal* vanaf 2015 op te kunnen starten.

Veldverkenningen

Het Algemeen Secretariaat voert veldverkenningen uit om kennis te vergaren voor nieuw beleid. Zie bijvoorbeeld de aanpak van het Raadsadvies over taalvaardigheid Nederlands in het hoger onderwijs in paragraaf 2.2.1. Veldverkenningen dragen tevens bij aan het creëren van draagvlak voor relevante thema's en kunnen de basis vormen voor nieuwe samenwerking. In de nieuwe beleidsperiode zal de Taalunie regelmatig het veld consulteren over thema's in alle beleidsprioriteiten.

‘Vaak wordt verkeerdelijk gedacht dat taal voor wiskunde, wetenschappen, chemie enzovoort bijzaak is. Dat beeld klopt niet. Elke studie vergt academische taalvaardigheid. Studenten moeten strategieën kennen om lange, moeilijkere teksten te doorgronden.’

Lieve De Wachter

Hoofdstuk 3

Taalinfrastructuur

3.1 Focus en doelen Taalinfrastructuur

De Taalunie kent drie overkoepelende doelstellingen in de beleidsprioriteit Taalinfrastructuur:

1. volledige beschrijving van het Nederlands;
2. optimale benutting door doelgroepen en sectoren;
3. talige ondersteuning van doelgroepen en sectoren.

Spelling, woordenschat en grammatica vormen de basis van onze taal. Informatie en advies hierover maakt de Taalunie gratis digitaal beschikbaar. De Taalunie investeert in het nog beter toegankelijk maken van deze informatie. Bijvoorbeeld door in te zetten op advies op maat voor jongeren, advies over begrijpelijke taal voor overheden, of ondersteuning van het bedrijfsleven met technische of medische termenlijsten. De Taalunie investeert ook in het samenbrengen van haar bronnen en basismaterialen met de wetenschap en het bedrijfsleven. Zo kunnen taalbestanden bijvoorbeeld worden ingezet in taal- en spraaktechnologie. Hierdoor kunnen mooie toepassingen in het Nederlands worden gemaakt voor diverse doelgroepen en sectoren. In 2014 heeft de afdeling Taalinfrastructuur al zo veel mogelijk in lijn met bovenstaande doelen gewerkt, ook al gaat het

nieuwe beleidsplan pas vanaf 2015 in. U leest hierna de belangrijkste activiteiten en bewegingen uit 2014.

3.2 Beschrijving van het Nederlands

Spelling

In 2015 verschijnt de nieuwe editie van het *Groene Boekje*. Eerder was besloten om de *Woordenlijst Nederlandse Taal* vanaf 2015 alleen nog maar digitaal aan te bieden. De behoefte aan een echt boekje bestaat echter nog steeds, bijvoorbeeld in het onderwijs en bij ouderen. De uitgave is in 2014 dan ook opnieuw aanbesteed. Van Dale is geselecteerd als uitgever. Het volledige spellingbestand is in 2014 geactualiseerd en uitgebreid met nieuwe woorden, met extra aandacht voor Surinaams- en Caribisch-Nederlands. Voor de nieuwe boekuitgave zijn 50.000 trefwoorden geselecteerd. Dat is de helft van het huidige aantal. Het zijn echter de woorden die het meest online werden opgezocht in de afgelopen tien jaar. De spellingregels veranderen niet. Daarnaast verschijnt er een nieuwe digitale *Woordenlijst Nederlandse Taal*. Deze zal meer trefwoorden bevatten. Veelgebruikte nieuwe woorden zullen regelmatig worden toegevoegd.

Het belang van een integraal taalbeleid voor het Nederlands

Door mondialisering en digitalisering is de positie van een middelgrote taal als het Nederlands niet meer vanzelfsprekend. Vooral de invloed van het Engels op de talige cultuur is groot. Daardoor bestaat het risico dat het Nederlands aan belang inboet in cruciale maatschappelijke domeinen zoals wetenschap, economie, innovatie en onderwijs. De taal wordt dan gereduceerd tot communicatiemiddel in de privésfeer. Dat zou voor alle Nederlandstaligen en hun samenlevingen een groot verlies zijn. Om te zorgen dat het Nederlands een volwaardige taal blijft die in alle maatschappelijke domeinen wordt gebruikt, is een integraal taalbeleid vereist. De overheid heeft daarin een belangrijke taak. De Nederlandse, Vlaamse en Surinaamse overheid hebben hun verantwoordelijkheid voor het Nederlands toevertrouwd aan de Nederlandse Taalunie. Eén grensoverschrijdende organisatie die het hele taalgebied verbindt.

De Commissie Spelling is in 2014 ondergebracht bij het Algemeen Secretariaat (voorheen bij de Raad). De Commissie werkt hierdoor efficiënter samen met het Algemeen Secretariaat. Het hele proces in aanloop naar de Woordenlijst toe kon bijvoorbeeld beter worden gestroomlijnd. De Raad is daarnaast nu beter in staat onafhankelijk over voorstellen en activiteiten van de Commissie Spelling te adviseren. De Commissie is in 2014 uitgebreid met een aantal leden van het Genootschap Onze Taal. De Taalunie zoekt ook hier de verbinding op.

Woordenschat: van INL naar INT

Onafhankelijk expert Bart Drenth schreef in 2014 een rapport over de toekomst van het Instituut voor Nederlandse Lexicologie (INL). Het rapport was gebaseerd op een audit en gaat uit van een duurzame financiering voor de toekomst. Het Comité van Ministers heeft vervolgens eind 2014 besloten dat het INL wordt omgevormd tot het Instituut voor de Nederlandse Taal (INT). Het INT zal alle bronnen van het Nederlands gaan beheren, zoals woordenschat-, terminologie- en grammaticabestanden en materialen voor taal- en spraaktechnologie. Onder de gezamenlijke koepel van de Taalunie zullen het Algemeen

Secretariaat als beleidsorganisatie en het INT als bronnencentrum voor het Nederlands in nauwe samenwerking diensten verlenen aan mens en maatschappij. In 2015 zal Bart Drenth een ondernemingsplan opstellen voor het INT. Op de kosten van het INL wordt vanaf 2015 400.000 euro bezuinigd, maar er zijn wel garanties voor de financiering op de lange termijn, ook na 2017 wanneer het project *Algemeen Nederlands Woordenboek* afloopt.

Grammaticaproject

In 2013 en 2014 heeft de Taalunie relevante partijen bijeengebracht ter voorbereiding van de publicatie van een nieuwe digitale grammatica van de Nederlandse taal, de *Algemene Nederlandse Spraakkunst* (ANS). In oktober 2014 is een akkoord voor samenwerking bereikt met vier universiteiten in Nederland en Vlaanderen. De universiteiten investeren onderzoektijd en mensen. De Taalunie investeert middelen. De resultaten in de vorm van een nieuwe e-ANS worden gemeenschappelijk bezit.

Terminologie

In 2014 zijn de producten Termbeheerder en Termwerker verder ontwikkeld. Termbeheerder is een beheeromgeving voor terminologie die gebruik maakt van internationale standaarden voor uitwisseling van terminologische data. Termwerker is een soort marktplaats waar vraag en aanbod rond terminologieprojecten elkaar kunnen vinden. Beide producten komen begin 2015 beschikbaar. De Taalunie heeft voorts in 2014 met het Steunpunt Nederlandstalige Terminologie gesproken over het nieuwe beleid van de Taalunie en de rol daarin voor het Steunpunt. Tot slot heeft er in 2014 een geslaagde TiNT-dag (Terminologie in het Nederlandse Taalgebied) plaatsgevonden met als thema *Terminologie in de communicatie tussen overheid en burger*. De algemeen secretaris van de Taalunie heeft op deze dag het terminologiebeleid van de Taalunie toegelicht.

Taal- en spraaktechnologie

De TST-Centrale heeft in 2014 de reguliere werkzaamheden vervuld op het vlak van beheer, onderhoud en het ter beschikking stelling van materialen. De TST-Centrale rapporteert hierover in een apart jaarverslag. Daarnaast heeft de TST-Centrale een waardevolle bijdrage geleverd aan het verhelderen van de beleidsmatige rol van het Algemeen Secretariaat en de dienstverlenende rol van een breder Instituut voor de Nederlandse Taal (INT) in spe. De beleidsmatige taken van de TST-Centrale, het makelen en schakelen op beleids- en sectoraal niveau, zijn geïntegreerd in de werking van de afdeling Taalinfrastructuur.

Uitreiking
Nederlands voor
Taalhelden

Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (DBNL)

In 2014 is de DBNL ondergebracht bij de Koninklijke Bibliotheek (KB). De voortzetting en kwaliteit van de collectie van de DBNL worden hierdoor gewaarborgd. De aansturing van de DBNL ligt bij een commissie van de Taalunie, de Vlaams Erfgoed Bibliotheek en de KB samen. Zo behoudt de DBNL haar Nederlands-Vlaams karakter. De DBNL maakt rechtenvrije Nederlandse literatuur gratis toegankelijk voor studenten Nederlands binnen en buiten het taalgebied en voor andere in literatuur geïnteresseerden.

3.3 Optimale benutting door doelgroepen en sectoren

Afdelingsplan Taalinfrastuctuur

De komende jaren wordt de eerste doelstelling, de volledige beschrijving van het Nederlands, hoofdzakelijk door het toekomstige Instituut voor de Nederlandse Taal (INT, nu nog INL, zie 3.2) ingevuld. Daarnaast zorgt het INT voor een toegankelijke ontsluiting van de materialen en voor een efficiënte service aan klanten (mensen en organisaties). De Taalunie zorgt ervoor dat materialen en diensten optimaal worden benut en dat doelgroepen en sectoren op het gebied van taal worden ondersteund. De afdeling Taalinfrastuctuur is in 2014 begonnen met het opstellen van een afdelingsplan om een effectieve invulling te kunnen geven aan deze doelstellingen. Het vertrekpunt is dat de Taalunie met sector- en veldorganisaties in gesprek gaat over uitdagingen in hun domein en over hoe het Nederlands kan bijdragen om die uitdagingen op te pakken en aan te gaan.

Stimuleren van gebruik infrastructuur

De Taalunie zorgt ervoor dat de sectoren en gebruikersgroepen de weg vinden naar de materialen in het INT en dat ze weten welke voordelen deze hen bieden. Zo worden in de Nederlandse medische sector bijvoorbeeld veel Engelstalige begrippen gebruikt. In Vlaanderen is het gebruikelijker om voor een Nederlandse equivalent te kiezen. Als Nederlandse en Vlaamse medici met elkaar samenwerken, is het cruciaal dat ze snel en efficiënt met elkaar kunnen communiceren. De Taalunie kan hieraan bijdragen door Nederlandse medische terminologie ter beschikking te stellen. Ook kan de Taalunie bijvoorbeeld een bemiddelende rol spelen voor de vertaaldiensten van Europese commissie. In Vlaanderen en Nederland worden verschillende termen gebruikt om het zelfde aan te duiden. Zo hanteert Vlaanderen bijvoorbeeld de term 'kleine of middelgrote onderneming' (KMO) en Nederland de term 'midden- en

kleinbedrijf' (MKB). Welke term wordt nu echter het beste gebruikt in Europees verband? De vertaaldiensten van de Europese instellingen hebben de Taalunie gevraagd om deze terminologie door experts te laten verzamelen en te ontsluiten ter ondersteuning van de vertaaldiensten.

Het is de rol van de Taalunie om binnen diverse doelgroepen en sectoren, zoals bijvoorbeeld de overheid, de bouw en de zorg, partijen rond gemeenschappelijke doelstellingen op het gebied van het Nederlands bijeen te brengen en te onderzoeken of ze samen willen investeren. De Taalunie heeft hier belang bij omdat de positie van de Nederlandse taal hierdoor wordt versterkt. De diverse andere partijen hebben hier belang bij omdat hun uitdaging wordt opgelost. Dit creëert een win-winsituatie voor alle betrokkenen.

3.4 Talige ondersteuning van doelgroepen en sectoren

Taaladvies

De Taalunie maakt taaladvies gratis digitaal toegankelijk. De, voorheen diverse, diensten voor taaladvies, de officiële spelling en de schrijfwijze van buitenlandse aardrijkskundige namen zullen in de nabije toekomst steeds meer geïntegreerd worden aangeboden. Daarnaast zal de Taalunie steeds meer streven naar taaladvies op maat aan verschillende doelgroepen. Op deze wijze zal ze beter inspelen op vragen en behoeftes van bijvoorbeeld de overheid, het bedrijfsleven en jongeren. In 2014 zijn de nodige voorbereidingen getroffen om deze doelstellingen te realiseren.

Begrijpelijke taal binnen de overheid

In 2014 is het proefproject taalondersteuning voor burger, taal en overheid afgerond. Het Nederlandse Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) zet zich in voor communiceren in begrijpelijke taal tussen overheid en burgers. BZK heeft de Taalunie gevraagd mee te denken over de uitwerking van verdere ideeën ter ondersteuning hiervan. De Taalunie heeft van BZK de opdracht gekregen de haalbaarheid te onderzoeken van een kwaliteitslabel begrijpelijke taal als stimulans voor overheden om in begrijpelijke taal te communiceren. De Taalunie zal hiertoe een verkennende workshop opzetten waarbij ook partijen uit Vlaanderen en de Belgische federale overheid betrokken worden.

Digitale Woordwijzer

In het kader van advies op maat aan het bedrijfsleven heeft de Taalunie in 2014 de voorbereidingen

getroffen om de *Woordwijzer - Goed taalgebruik in bedrijf en techniek* - digitaal te kunnen gaan aanbieden. De *Woordwijzer* bestond voorheen alleen als boekuitgave. Eind 2015 zal de wijzer online toegankelijk zijn.

Taaladvies voor jongeren

De voormalige jongerenwebsite DWVDNT.org is in 2014 vervangen door de nieuwe jongerensite Taalhelden.org. Op de site is alles te vinden over de Nederlandse taal, ook taaladvies. Daarnaast is in september 2014 aan alle eerstejaars middelbaar scholieren een gratis boekje bezorgd met taaltips, uitleg over spelling en boeiende weetjes en leuke taalspelletjes. Het *Taalheldenboekje* is een publiek-private samenwerking tussen de Taalunie en uitgevers Van Dale en Pelckmans. Zie ook 5.2.

‘We moeten het
grensverkeer tussen
Vlaanderen en
Nederland blijven
bewaken. Het is één
taalgebied. Vlamingen
moeten in Nederland
zichtbaar zijn en
Nederlanders in
Vlaanderen.’

Sigrid Bousset

Hoofdstuk 4

Taalgebruik

4.1 Focus en doelen Taalgebruik

De Taalunie kent twee overkoepelende doelstellingen in de beleidsprioriteit Taalgebruik:

1. bijdragen aan kwaliteitsvol onderwijs Nederlands;
2. promotie taal en talige cultuur.

De Taalunie beschikt over unieke kennis over het onderwijs Nederlands in alle vormen: aan kinderen en volwassenen, als eerste, tweede of vreemde taal, in het taalgebied en daarbuiten. Voor het onderwijs Nederlands gaat de Taalunie als denktank fungeren met als doel bijdragen aan kwaliteitsvol onderwijs. Voor het Nederlands als Vreemde Taal blijft de Taalunie een bijzondere rol spelen: ze is het belangrijkste loket voor dit veld. De Taalunie ondersteunt docenten in het buitenland met nascholing, aantrekkelijk onderwijsmateriaal en digitale leermiddelen en -omgevingen. Ook investeert ze in docentenplatforms en stimuleert ze uitwisseling van kennis en samenwerking.

Tot slot ligt er ook een belangrijke rol voor de Taalunie in het promoten van het taalgebied en de Nederlandse taal, binnen en buiten het taalgebied. In 2014 heeft de afdeling Taalgebruik al zo veel mogelijk in lijn met bovenstaande doelen gewerkt, ook al gaat het nieuwe beleidsplan pas vanaf 2015 in. U leest hierna de belangrijkste activiteiten en bewegingen uit 2014.

4.2 Bijdragen aan kwaliteitsvol onderwijs Nederlands

Denktank voor onderwijs Nederlands

Op het gebied van onderwijs Nederlands binnen het taalgebied bracht de Taalunie mensen samen, zorgde ze voor uitwisseling en oplossingen rondom relevante thema's en pakte ze regelmatig zelf zaken en projecten op. Deze aanpak gaat verschuiven. In 2014 zijn hiertoe voorbereidende stappen gezet. In de eerste plaats gaat de Taalunie haar rijkdom aan kennis en inzichten op het vlak van onderwijs Nederlands verzilveren ten dienste van het beleid. De Taalunie gaat fungeren als denktank voor het onderwijs Nederlands in brede zin en gaat adviseren, signaleren en opiniëren. De denktank wordt gevoed door het kenniscentrum van de Taalunie (zie 2.4.1) en door bevraging van het onderwijsveld (zie 2.4.2). Stel, de Taalunie constateert een behoefte op het gebied van het onderwijs Nederlands. De Taalunie zal in samenspraak met relevante partijen bepalen of er een uitgebreid advies of juist een beperkte signalering nodig is. Indien er een advies wordt opgesteld, zal dit vervolgens worden neergelegd bij partijen met een grote slagkracht op dat gebied. In tegenstelling tot voorheen zal de Taalunie de oplossing dus niet zelf ontwikkelen met een beperkt bereik als resultaat, maar zal ze het advies met de noodzakelijke vervolg-

stappen op de juiste plek neerleggen. Op deze wijze ontstaat hetzelfde product, echter met een breder draagvlak, met een betere en duurzamere verspreiding van resultaten en met meer impact en rendement.

Samenwerking met relevante partijen

In 2014 heeft de Taalunie haar nieuwe aanpak met resonansgroepen en onderwijsplatforms besproken. De reacties waren positief. De platforms zullen een gewijzigde samenstelling krijgen. Zij krijgen immers een belangrijke rol in het aanbrengen van de adviezen bij de relevante partijen en zullen een strategischere rol gaan spelen. Om het contact met het veld niet te verliezen, richt de Taalunie ook concrete overlegmomenten in. Belangrijk in haar nieuwe rol is dat de Taalunie actief samenwerkt met relevante partijen en actoren op het niveau van beleid.

Evaluatie activiteiten

Een paar zaken op het gebied van onderwijs Nederlands die waren ingezet in de oude stijl, zijn in 2014 geschrapt of omgevormd. Zo was er in 2013 een project rond schrijfvaardigheid gestart waarbij de Taalunie kennis over effectieve schrijfdidactiek bijeen wilde brengen en verspreiden, handvatten wilde bieden voor het invoeren van effectieve schrijfdidactiek in het onderwijs en de aandacht wilde vestigen op het belang van schrijfvaardigheid. Dit uitvoerend project is omgezet in een adviesproject. Eind 2014 werd een nieuwe plan van aanpak voor schrijfvaardigheid opgeleverd. Dit plan vormt de basis voor een formeel advies, dat in 2015 zal worden aangeboden aan het beleid.

Van subsidiegever naar financier

Een belangrijke transitie die de Taalunie in 2014 heeft ingezet, is de omslag van subsidiegever naar financier. De Taalunie gaat scherper bekijken hoe de organisaties of projecten waarin ze investeert, bijdragen aan haar eigen doelstellingen. Die doelstellingen realiseert de Taalunie door samen te werken met organisaties die zich inzetten voor het Nederlands. Door samen te bekijken wat er nodig is, door samen doelen te stellen en door samen resultaten te evalueren. De procedure om een financiering aan te vragen, is sterk vereenvoudigd.

In 2014 zijn de verschillende subsidiesystematieken omgevormd tot een financieringssysteem. Zo steunde de Taalunie bijvoorbeeld docentenplatforms met een subsidie. De Taalunie wordt nu partner van de docentenplatforms. De Taalunie investeert, maar streeft ook naar rendement uit deze investering. Financiering vindt niet langer plaats op basis van inspanning, maar op basis van een resultaatsverbintenis. Dit geeft een hele andere relatie tot het

veld. In 2014 vond de omslag plaats en is deze omslag gecommuniceerd naar het veld.

Leren van het Nederlands als Vreemde Taal

In het verleden heeft de Taalunie zich sterk geprofileerd als een organisatie die vooral de internationale neerlandistiek ondersteunde. De focus lag op het universitaire onderwijs en het wetenschappelijke veld. In de laatste tien jaar kwam daar de steun bij aan het onderwijs Nederlands als Vreemde Taal (NVT), in het bijzonder in de buurlanden. Die volgorde is in 2014 omgekeerd. De Taalunie zet in op het onderwijs NVT, in alle vormen en op alle onderwijsniveaus. Het kan dus gaan om het leren van Nederlands aan een universiteit in Rusland of aan een basisschool in Duitsland, om zakelijk Nederlands aan een hogeschool en om een basis cursus aan een talenschool. Al deze onderwijsvormen hebben gemeen dat ze studenten en leerlingen het Nederlands aanleren. Het onderwijs NVT vormt dus de basis van alles en krijgt de volle focus in het Taaluniebeleid. Afdelingen NVT kunnen op termijn bovendien uitgroeien tot opleidingen neerlandistiek. Deze opleidingen zijn van groot belang voor de status en promotie van het Nederlands en de Nederlandstalige cultuur. De Taalunie blijft tevens in deze bijzondere groep investeren. Zij vormen als het ware de kers op de taart van het onderwijs NVT.

Advies Nederlands als Vreemde Taal in Caribisch-Nederland

Het Algemeen Secretariaat is door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gevraagd een advies te schrijven over het Nederlands in Caribisch-Nederland (Bonaire, Saba en Sint-Eustatius) en de positie van het Nederlands als instructietaal. De Nederlands staatssecretaris Dekker heeft het advies overgenomen.

Het advies stelt dat het Nederlandse Referentiekader voor Taal en Rekenen ingezet kan worden voor het onderwijs Nederlands in Caribisch-Nederland. Voorwaarde is wel dat er rekening wordt gehouden met het gegeven dat het Nederlands in Caribisch-Nederland een vreemde taal is. Formuleringen en 'can do-statements' (korte uitspraken over wat je kunt in een vreemde taal) van de tussendoelen en eindniveaus van het Nederlandse Referentiekader voor Taal en Rekenen zullen moeten worden toegesneden op de specifieke onderwijspraktijken in Caribisch-Nederland. Bij deze aanpassing aan de specifieke onderwijspraktijken van elk eiland in Caribisch-Nederland zou er gebruik gemaakt moeten worden van de niveaus van het Europees Referentiekader. Voor het vak Nederlands zullen voor elk eiland in Caribisch-Nederland aparte leerlijnen moeten worden uitgewerkt. Daarbij moet in het geval van Bonaire

rekening worden gehouden met de rol van het Nederlands als taal voor alle onderwijsvakken en -activiteiten.

De Taalunie blijft inhoudelijk betrokken als NVT-adviseur bij het vertalen van het advies naar de praktijk. In 2014 is bijvoorbeeld gestart met het ontwikkelen van taalmodules voor Saba, ondersteund door de Taalunie. Ook in de bevordering van de deskundigheid van docenten ter plaatse speelt de Taalunie een adviserende rol.

Omvorming Taaluniecentrum Nederlands als Vreemde Taal

In 2014 heeft het Comité van Ministers besloten het Taaluniecentrum Nederlands als Vreemde Taal in Brussel te integreren in het Algemeen Secretariaat. Deze integratie van werkzaamheden en personeel is in 2014 volledig gerealiseerd. De integratie biedt een aantal voordelen. Beleid en uitvoering worden beter op elkaar afgestemd. De uitwisseling van inzichten en expertise is gemakkelijker in één geïntegreerde werking. Contacten met het veld verlopen nu vanuit één plek. De integratie draagt ook bij aan de uitstraling van één ondersteunende aanspreekpartner. Tot slot levert de integratie een kostenbesparing op. Het voormalige Taaluniecentrum wordt een dekkantoor van de Taalunie in Brussel. Vanuit dit nieuwe kantoor zal een breed palet aan activiteiten worden ontwikkeld, waarmee aansluiting wordt gezocht bij het beleid van plaatselijke en internationale overheden en organisaties.

4.3 Promotie taal en talige cultuur

Culturele samenwerking over de grenzen

De Taalunie zet in op culturele samenwerking over de grenzen heen. Hierdoor krijgt de Nederlandstalige cultuur een groter bereik

en wordt de volle potentie van de markt benut. Het draagt tevens bij aan een stevigere positie van de Nederlandstalige cultuur en een maximalisering van de winst van producenten.

Boekenweek

Sinds 1932 vindt in Nederland jaarlijks de Boekenweek plaats ter promotie van het Nederlandstalige boek. In 2014 werd de Boekenweek dankzij de Taalunie voor het eerst in Nederland én Vlaanderen gehouden. Uit recent onderzoek van de Taalunie, *Begrensd literair grensverkeer*, blijkt dat ook al vormen Nederland en Vlaanderen één taalgebied, lezers toch vaak kiezen voor auteurs uit eigen land. Daarmee blijft een enorm potentieel liggen. Als men over de landsgrenzen heen kijkt, is het aanbod aan boeken groter. Dat verrijkt de boekenmarkt én de lezer. De Boekenweek is een samenwerking tussen de Nederlandse stichting Collectieve Propaganda voor het Nederlandse Boek (CPNB), de Taalunie en het Vlaamse Boek.be.

Petra E

Petra E (e = education) is het Europees platform voor de literaire vertaling. In 2014 heeft de Europese Commissie dit platform een budget van een kleine 300.000 euro toegekend. De Taalunie heeft samen met het Expertisecentrum Literair Vertalen een voortrekkersrol op zich genomen. Het doel van Petra-E is het opzetten van een internationaal netwerk van vertaalopleidingen. De vaak kleinschalige vertaalopleidingen kunnen veel profijt hebben van samenwerking. Een van de initiatieven van Petra E is het ontwikkelen van een Europees referentiekader voor literair vertalers. Dit referentiekader beschrijft wat een goede literair vertaler op verschillende niveaus moet kennen en kunnen. Het Expertisecentrum heeft voor Nederland en Vlaanderen al een *Leerlijn literair vertalen* ontwikkeld. Dit wordt binnen Petra E uitgebouwd naar Europees niveau.

Zomercursus Zeist 2014

Waarom bestaat de Taalunie?

Om meer waarde voor en door het Nederlands te creëren. De Taalunie biedt meerwaarde voor het Nederlands door de randvoorwaarden te scheppen voor een taal die optimaal kan worden benut door mens en maatschappij. Tegelijkertijd ontstaat meerwaarde door het Nederlands doordat mensen en maatschappelijke sectoren het Nederlands optimaal benutten. Dit vergroot hun kansen in het leven en op de markt. Door te verbinden en te adviseren, draagt de Taalunie bij aan een levendige Nederlandse taal.

Hoofdstuk 5

Communicatie

5.1 Focus en doelen Communicatie

De afdeling Communicatie draagt bij aan de realisatie van de organisatiedoelstellingen. De focus ligt op reputatie (beeldvorming en waardering van de Taalunie) en positionering (het verkrijgen van de gewenste perceptie). De afdeling Communicatie profileert de Taalunie als dé beleidsorganisatie voor het Nederlands en voor de kansen die het Nederlands biedt. De aanpak is tweeledig:

1. enerzijds communicatie over de Taalunie als merk ofwel communicatie op organisatieniveau;
2. anderzijds communicatie over de bewijsvoering: wat doet de Taalunie voor het Nederlands in de vorm van beleid, producten en diensten ofwel communicatie op afdelingsniveau.

De communicatie op organisatieniveau en afdelingsniveau hangt nauw met elkaar samen.

De afdeling Communicatie staat ten dienste van het Algemeen Secretariaat en de organen van de Taalunie. Ze ondersteunt de missie van de Taalunie en draagt deze uit. Zij doet dit door mensen, partners en organisaties te laten vertellen op welke wijze het Nederlands hen verder heeft gebracht. Via deze verhalen komen het Nederlands en de relevantie van de Taalunie tot leven. Communicatie en marketing speelden in 2014 een belangrijke rol in de

vernieuwing van de Taalunie. De Taalunie was in meerdere opzichten in beweging. Hierna volgen de hoogtepunten uit 2014.

5.2 Organisatiecommunicatie

De zin van de Taalunie

Om helder uit te dragen waar de Taalunie voor staat, is het belangrijk eerst intern één verhaal te hebben. De Taalunie zette voorheen vaak in op 'wat' ('wat doet de Taalunie voor het Nederlands?') en in mindere mate ook op 'hoe' ('hoe doet ze dat?'). Het 'waarom' ('wat is het doel, wat wil de Taalunie bereiken, waar gelooft de Taalunie in?') werd soms echter over het hoofd gezien of zag er verschillend uit. Door scherper te stellen waarom de Taalunie doet wat ze doet, kan ze sterker aantonen wat haar uniek maakt. In 2014 heeft de Taalunie met veel energie een nieuwe organisatie-identiteit vastgesteld.

Nieuw Beleidsplan

De afdeling Communicatie was in 2014 nauw betrokken bij de ontwikkeling van het nieuwe Beleidsplan 2015-2020. Ze heeft een heldere briefing opgesteld met aandacht voor de inhoud, de intonatie en de leesbaarheid van het nieuwe beleidsplan. Dankzij de begeleiding van de afdeling Communicatie

is het volledige redactionele proces sneller en efficiënter verlopen met een zeer leesbaar Beleidsplan als resultaat.

Merkkompas

Om ervoor te zorgen dat de Taalunied medewerkers de identiteit goed kennen en kunnen uitdragen, is in 2014 een merkkompas ontwikkeld. Deze handzame wegwijzer geeft in het kort het hele Taalunie verhaal weer: de visie, missie, kernwaarden en kwaliteiten. Kortom, waarom doet de Taalunie wat ze doet en wat is de aanpak om dit te bereiken? Het kompas geeft de medewerkers een overzichtelijk houvast om consistent met één verhaal naar buiten te kunnen treden. Iedereen moet ambassadeur zijn van de organisatie. Het merkkompas gaat ook in op klant-contact. 'De klant' van de Taalunie wordt altijd op een betrokken, meedenkende en klantvriendelijke wijze te woord gestaan en geholpen. Dit draagt bij aan het beeld van de Taalunie dat gestoeld is op de kernwaarden: deskundig, verbindend en inspirerend. In 2015, na afronding van de reorganisatie, zal het merkkompas aan de medewerkers worden uitgedeeld en toegelicht. Het maakt deel uit van de vernieuwing van de organisatie.

Huisstijl

In 2013 heeft de Taalunie een nieuwe huisstijl laten ontwerpen. De nieuwe huisstijl laat meer samenhang zien dan voorheen het geval was. De huisstijl vormt de basis voor alle communicatie-uitingen van de Taalunie. De huisstijl straalt uniformiteit uit, en biedt

daarnaast ruimte voor lichte variatie voor bijvoorbeeld nieuwe producten. De merknaam Taalunie wordt altijd gekoppeld aan producten en activiteiten die bijdragen aan de realisatie van de Taaluniedoelstellingen. Er worden niet langer aparte logo's ontwikkeld, maar er is nu een logosysteem waarin de merknaam Taalunie altijd de drager vormt. Dit maakt enerzijds de samenhang met de Taalunie zichtbaar en toont anderzijds de eigenheid van het organisatieonderdeel, het product of de dienst. Op de nieuwe website voor de Prijs der Nederlandse Letteren is dit bijvoorbeeld zichtbaar. In 2014 is de huisstijl definitief uitgerold. Geleidelijk aan is alles omgezet in de nieuwe stijl: de correspondentiematerialen, sjablonen voor rapporten, het Taalunieversum en andere huisstijldragers.

taal: **unie** Prijs der Nederlandse Letteren

Organisatiebrochure

In 2014 is de Taalunie gestart met het maken van een organisatiebrochure. In deze brochure staat in de eerste plaats de Nederlandse taal centraal. Aan de hand van artikelen, reportages, spelletjes en verhalen van bekende en onbekende Nederlanders, Vlamingen en Surinamers laat de Taalunie het Nederlands tot leven komen. Vervolgens wordt hieraan gekoppeld wat

Analyse websites Taalunie

		2013	2014	% plus of min
Taalunie.org	unieke bezoekers	76.732	75.896	-1,09
	paginaweergaves	237.468	216.947	-8,64
	gem. bezoekduur	1'23"	1'24"	2,30
	pagina's/bezoek	2,50	2,40	-3,94
Taalunieversum.org	unieke bezoekers	491.938	471.504	-4,15
	paginaweergaves	1.456.990	1.416.820	-2,76
	gem. bezoekduur	1'26"	1'32"	6,44
	pagina's/bezoek	2,26	2,27	0,45
Taaladvies.net	unieke bezoekers	5.329.987	5.455.795	2,36
	paginaweergaves	11.764.700	11.034.773	-6,20
	gem. bezoekduur	51"	51"	0,00
	pagina's/bezoek	1,47	1,41	-3,54
Woordenlijst.org	unieke bezoekers	1.783.008	1.946.010	9,14
	paginaweergaves	13.903.955	13.257.681	-4,65
	gem. bezoekduur	2'45"	2'54"	5,56
	pagina's/bezoek	2,71	2,75	1,16

Top 5 best bezochte websites Taalunie 2014

1. Taaladvies: 5.455.796 unieke bezoekers
2. Woordenlijst: 1.946.010 unieke bezoekers
3. Taalunieversum: 471.504 unieke bezoekers
4. Taalunie: 75.896 unieke bezoekers
5. Taalunie:Bericht: 30.567 unieke bezoekers

Totaal: 7.979.773 unieke bezoekers

Taalunie Twitter

Januari 2014:	2.652 volgers
December 2014:	4.002 volgers
Totaal:	1.350 nieuwe volgers
Stijging:	51%

de Taalunie is en doet. Belangrijke uitgangspunten vormen de Taalunie als dé beleidsorganisatie van de Nederlandse taal en de maatschappelijke relevantie van de Taalunie. Op deze wijze is de brochure inspirerend om te lezen en krijgen lezers al lezend over taal mee wat de Taalunie is en doet. De brochure verschijnt in 2015.

Taalunieversum

De nieuwe huisstijl is in 2014 doorgevoerd in de website het Taalunieversum. De informatie over de Taalunie mag nog meer aansluiten op de nieuwe realiteit en structuur van de Taalunie. Deze grote herziening krijgt prioriteit in 2015.

Sociale media

In 2014 is er flink ingezet op communicatie langs de lijnen van sociale media. De Taalunie Twitter is met name gebruikt voor tweets over de Taalunie, het Nederlands en Taalhelden. Taalhelden kent tevens een eigen Facebookpagina.

Taalunie:Bericht

Sinds april 2014 verstuurt de Taalunie maandelijks haar nieuwe digitale tijdschrift over en voor het Nederlands *Taalunie:Bericht*. Op TaalunieBericht.org presenteert de Taalunie diepgravende taalreportages, boeiende interviews met taalvirtuozen, columns van bekende schrijvers, verslagen uit het buitenland en

Taalunie:Bericht

Sinds april 2014 verstuurt de Taalunie maandelijks haar nieuwe digitale tijdschrift over en voor het Nederlands: *Taalunie:Bericht*.

Aantal abonnees *Taalunienieuwsbrief*, *Knipselkrant* en *Taalschrift* op 1 januari 2014: 7.040

Aantal abonnees *Taalunie:Bericht* op 31 december 2014: 34.595

Percentage Nederlandse en Vlaamse abonnees:

Nederlands: 28,62%

Vlaams: 71,38%

De deelname aan de Boekenbeurs en de Taaltest zorgden voor een grote toename van 9.519 abonnees op 4 november 2014 naar 33.154 abonnees op 4 december 2014. Tevens was er tussen 4 december 2014 en 13 januari 2015 een toename van 1.630 nieuwe abonnees. De website Taalunie-bericht.org trok van april tot 31 december 2014 30.567 unieke bezoekers die samen 116.231 pagina's bekeken.

allerhande filmpjes en taaltips. *Taalunie:Bericht* vervangt de versnipperde berichtgeving via het voormalige *Taalschrift*, de *Taalunienieuwsbrief* en de *Knipselkrant*. In *Taalunie:Bericht* ligt de focus op het Nederlands en de kansen die het Nederlands schept. Hieraan wordt Taalunienieuws gekoppeld. Zo wordt zichtbaar welke rol de Taalunie speelt en wat ze doet.

Boekenbeurs

De Taalunie was ook in 2014 aanwezig met haar stand op de Boekenbeurs in Antwerpen. De Taalunie is doorgaans wel bekend bij het publiek, maar vaak is niet bekend wat de Taalunie doet. Tijdens haar deelname aan de Boekenbeurs informeerde de Taalunie bezoekers over wat ze doet voor het Nederlands en waarom. De Taalunie heeft mensen laten kennismaken met *Taalunie:Bericht* en hen geënthousiasmeerd om zich erop te abonneren. Daarnaast hebben jongeren kennis kunnen maken met de website www.taalhelden.org via een boeiende wedstrijd. De boodschap die de Taalunie heeft overgebracht, is: 'Stap in de wereld van het Nederlands'. De Taalunie zet zich in voor het Nederlands.

Boekenbeurs
Antwerpen
2014

Ze neemt jong en oud mee op reis langs alle mogelijkheden die het Nederlands biedt. De Nederlandse taal is overal om je heen. Het is leuk, je kunt er veel mee en het is nuttig. Taal raakt, de Taalunie raakt.

Taaldebat

De krant De Standaard voerde in 2014 in samenwerking met de Taalunie, Radio 1 en KU Leuven een onderzoek naar het Standaardnederlands van Vlaamse taalprofessionals zoals leraren, journalisten en schrijvers. Hoeveel Belgisch-Nederlands kan door de beugel, en wat beschouwen zij zelf als Standaardnederlands? Tijdens de Boekenbeurs in 2014 gaven prominente taalminnaars hun mening over de resultaten van het onderzoek. De Taalunie stimuleert dit debat in haar rol als makelaar en schakelaar.

Advertenties

Ondersteunend aan bovengenoemde activiteiten heeft de Taalunie in 2014 een aantal keer geadverteerd.

Daarnaast heeft ze diverse communicatiemomenten aangegrepen, onder meer de deelname aan het Drongo Festival, om de jongerensite Taalhelden.org en het digitale tijdschrift *Taalunie: Bericht* onder de aandacht te brengen. Via deze kanalen toont de Taalunie aan wat ze doet voor het Nederlands en waarom dit zo belangrijk is.

Taalhelden

In september 2014 lanceerde de Taalunie de website Taalhelden.org. Taalhelden is de nieuwe website voor jongeren over de Nederlandse taal. Op de site is alles te vinden over het Nederlands. Van praktisch taaladvies of hoe schrijf ik een sollicitatiebrief tot aan literatuur. De website Taalhelden.org trok van september tot december 2014 7.748 unieke bezoekers die samen 45.347 pagina's bekeken. Daarnaast is in september aan alle eerstejaars middelbaar scholieren een gratis boekje bezorgd met taaltips, uitleg over spelling en boeiende weetjes en leuke taalspelletjes. Ministers Crevits en Bussemaker reikten het boekje

Taalhelden uit op twee scholen in Vlaanderen en Nederland. Het Taalheldenboekje is een publiek-private samenwerking tussen de Taalunie en uitgevers Van Dale en Pelckmans. De Taalunie wil met Taalhelden jongeren stimuleren om het Nederlands goed te benutten en gebruiken en laten zien dat taal kansen schept. Jongeren zijn immers de taalgebruikers van de toekomst.

Week van het Nederlands

In 2015 organiseert de Taalunie de *Week van het Nederlands*. Het thema van de Week is 'iedereen aan het woord'. Met dit initiatief wil de Taalunie organisaties op het gebied van de Nederlandse taal samenbrengen en verbinden. Tijdens de Week kan elke organisatie vanuit zijn eigen visie en doelstellingen uitdragen wat het Nederlands oplevert en kan men activiteiten hiertoe opzetten. De Nederlandse taal vormt de rode draad in de Week. Door bundeling van de krachten maakt de Taalunie zichtbaar hoe sterk het Nederlands is. In 2014 zijn de voorbereidingen voor de Week gestart door middel van twee bijeenkomsten in Den Haag en Brussel. Op deze bijeenkomsten kwamen relevante veldorganisaties samen om ideeën uit te wisselen.

Interne communicatie

De interne communicatie van de Taalunie heeft een aantal jaar minder prioriteit gekregen. Dit heeft de Taalunie in 2014 weer opgepakt. Het krijgt vorm op verschillende manieren. Het is de taak van de afdelingshoofden om hun medewerkers te informeren over alle belangrijke zaken als doelen, besluiten, activiteiten, relevant beleidsnieuws et cetera (lijncommunicatie). Daarnaast verstuurt de afdeling Communicatie eens per twee weken naar alle medewerkers een interne digitale nieuwsbrief met daarin alle actuele ontwikkelingen in en om de Taalunie en op het vlak van het Nederlands. Tot slot worden medewerkers regelmatig geïnformeerd over belangrijke zaken per e-mail en in organisatiebrede bijeenkomsten.

5.3 Communicatie ten behoeve van diensten, producten en beleid

Eén loket voor marketing en communicatie

De afdeling Communicatie ondersteunt en adviseert de inhoudelijke afdelingen Taalbeleid, Taalinfrastuur en Taalgebruik op het vlak van marketing en communicatie rond hun activiteiten. Sinds 2014 vormt één communicatieadviseur binnen de afdeling hiervoor het aanspreekpunt. De communicatie verloopt sindsdien efficiënter. Voorbeelden zijn de communicatie rond de Digitale Bibliotheek voor de

Nederlandse Letteren, de Prijs der Nederlandse Letteren en het Groene Boekje.

Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren

De afdeling Communicatie speelde in 2014 een belangrijke rol in de communicatie rondom de ontwikkelingen van de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren. Het beeld ontstond dat de DBNL zou verdwijnen. Dit was onjuist. Samen met de partners, de Koninklijke Bibliotheek en de Vlaamse Erfgoedbibliotheek, heeft de afdeling Communicatie deze onduidelijkheid weggenomen. Ze heeft tevens ondersteuning geboden bij de ontwikkeling van een strategisch plan voor de positionering van de DBNL. Ook bij dit traject waren meerdere partijen betrokken.

Prijs der Nederlandse Letteren

De Prijs der Nederlandse Letteren wordt in 2015 uitgereikt aan Remco Campert. In 2014 is de jury samengesteld en is de laureaat aangeduid. De afdeling Communicatie heeft de voorbereidingen voor de communicatie rondom de Prijs als een campagne aangepakt. De afdeling Communicatie wil langs de weg van de Prijs vooral de Nederlandstalige cultuur onder de aandacht brengen. In 2015 wordt een bureau gezocht dat hiervoor een creatief concept kan ontwikkelen.

Groene Boekje

In 2015 verschijnt het nieuwe *Groene Boekje*. De uitgave van het *Groene Boekje* heeft in het verleden regelmatig de nodige emoties opgeroepen. Dit heeft de Taalunie reputatieschade gebracht. In 2014 heeft de afdeling Communicatie een persstrategie ontwikkeld voor het nieuwe *Groene Boekje*. De aandacht wordt verlegd van de spellingregels - die niet worden gewijzigd - naar de voordelen van spellingeenheid voor communicatie binnen het hele Nederlandse taalgebied. Het *Groene Boekje* zal minder woorden bevatten, maar de woorden die worden opgenomen zijn woorden die, zoals is onderzocht, erg veel worden opgezocht. Het gebruikersgemak neemt hierdoor toe.

Bijlage 1

Samenstelling van de organen van de Taalunie in 2014

Comité van Ministers

tot 25 juli 2014

- Jet Bussemaker, Nederlands minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (voorzitter)
- Sander Dekker, Nederlands staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur
- Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel
- Ashwin Adhin, Surinaams minister van Onderwijs en Volksontwikkeling (waarnemend lid)

Comité van Ministers

vanaf 25 juli 2014

- Jet Bussemaker, Nederlands minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (voorzitter)
- Sander Dekker, Nederlands staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel
- Hilde Crevits, Vlaams minister van Onderwijs
- Ashwin Adhin, Surinaams minister van Onderwijs en Volksontwikkeling (waarnemend lid)

Interparlementaire Commissie

tot 24 september 2014

Vlaamse delegatie

- Johan Verstreken (CD&V), voorzitter
- Wilfried Vandaele (N-VA), vast lid van het Bureau
- Boudewijn Bouckaert (Lijst Dedecker)
- Philippe De Coene (sp.a)
- Irina De Knop (Open VLD)
- Michèle Hostekint (sp.a)
- Ward Kennes (CD&V)
- Sabine Poleyn (CD&V)
- Wim Van Dijck (Vlaams Belang)
- Wim Wiene (Vlaams Belang)
- Khadija Zamouri (Open VLD)

Nederlandse delegatie

- Martin Bosma (PVV), vicevoorzitter
- Helmi Huijbregts-Schiedon (VVD), vast lid van het Bureau

- Harm Beertema (PVV)
- Pieter Duisenberg (VVD)
- Roald van der Linde (PvdA)
- Pia Lokin-Sassen (CDA)
- Paul van Meenen (D66)
- Karin Straus (VVD)
- Janny Vlietstra (PvdA)
- Loes Ypma (PvdA)
- [Vacature] (PvdA)

Interparlementaire Commissie

vanaf 24 september 2014

Vlaamse delegatie

- Wilfried Vandaele (N-VA), voorzitter
- Johan Verstreken (CD&V), vast lid van het Bureau
- Lionel Bajart (Open Vld)
- Bart Caron (Groen)
- Cathy Coudyser (N-VA)
- Jo De Ro (Open Vld)
- Yamila Idrissi (sp.a)
- Ward Kennes (CD&V)
- Kathleen Krekels (N-VA)
- Katia Segers (sp.a)
- Manuela Van Werde (N-VA)

Nederlandse delegatie

- Martin Bosma (PVV), vicevoorzitter
- Helmi Huijbregts-Schiedon (VVD), vast lid van het Bureau
- Harm Beertema (PVV)
- Pieter Duisenberg (VVD)
- Roald van der Linde (PvdA)
- Pia Lokin-Sassen (CDA)
- Paul van Meenen (D66)
- Karin Straus (VVD)
- Janny Vlietstra (PvdA)
- Loes Ypma (PvdA)
- [Vacature] (PvdA)

Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren

- Reinhild Vandekerckhove (voorzitter)
- Kete Kervezee (vicevoorzitter)
- Eric Eljon
- Jane Fenoulhet
- Leo Lentz
- Frans Meijman
- Marco de Niet
- Ronald Soetaert
- Kris Van den Branden
- Margot Vanderstraeten
- Lieteke van Vucht Tijssen
- [Vacature]

Colofon

Jaarverslag 2014
De Taalunie in beweging
Ilse van Bladel

Concept & ontwerp
Room for ID's

© 2015 Nederlandse Taalunie

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photocopy, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

